

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Belső farkasutca 78. sz. alatt gr. BÄNFYI ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor a. m. kedden, csütörtökön és szombaton délel. Ára évi negyedszer 3 ft. o. é. Hirdetési ár: négyhados sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előzetes s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik. A nyilatkozati cikkek sora után 25 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középtutca, STEIN J. könyvkereskedése.

A negyedik nemzetiség.

VI.

(D) Miután vármegyeyeink az egész királyságban talán az egy székelyföldöt és a tisztán-tuli magyar megyéket s Jászunságot kivéve, együltt vegyesen laknak a nemzetiségek, az erdélyi területen pedig a vármegyékben s királyföldön kiválságos vegyülve vannak, annyira, hogy tán egy liszta magyar, s egy tisztá román, vagy szász megyét sem lehetne — illő népességgel — kikerekíteni, kérdésen kívül közös nyelvnek kell itt divatozni.

Miután azonban, nemcsak ezen fő nemzetiségek vannak, de vannak köztünk is apróbb nemzetiségek, melyek azonban nyelvüket kizárólag csak egymás közt érvényesítik; látni való, hogy azon elvet miképp a helyhatósági életben minden nemzetiség saját nyelvét egyenlően használhatja, nem lehet általánosan kimondani, éppen e miatt szükséges bizonyos jogosult nemzetiségek elismerése, melyek közül mindenik teljes egyenjoggal birjon ugy nemzeti nyelvének szabad használatára, miut egyéb minden követelésre nézve, miáltal akarmelyik tényezőbb nemzetiség valamely jogra nézve megkülönböztethető.

Az erdélyi területen jogosult nemzetiség négy lehet: magyar, román, székely, német (szász). Ezeknek nyelvén lehet bármely törvényekhez beadványokat adni, ezeknek nyelvet érteni tartozik minden hatóság ezen területen; nyelvükön kell szétkülöndíteni minden törvénynek, nyelvük érvényes minden helyhatóságnál, minden dicasteriumnál, s a magyart éppen ugy nem lehet elhárítani, ha a naszdóti törvényszékhez magyar kérvényt ad be, vagy az ottani bizottmányban magyarul beszél, mint a román, ha hasonlóan tesz Udvarhelyszékén. stb.

Ellenben a töredék-nemzetiségek ezen jogot a miatt nem követelhetik, mert minden nyelvet ugyanazon területen is megtanulni nem lehet, sem az állam pénzügye nem terhelhető annyira, hogy minden egyén kedvéért tolmácsokat tartson minden törvényes testületénél.

Ekkor ilyes kívánat nem is merült fel ugyan, de ha az elv általánosan mondatik ki, ki tudja hová mehetnek a nemzetiségi követelések? ki tudja nem érhetjük-e meg, hogy az izraeliták, az örmények stb. saját anyanyelvükön kívánjanak perelni, s egyetlen egy beszármazott angol szokott különczködésénél fogva hivatkozva a törvényre, nem foghatja-e követelni, hogy saját anyanyelvén, angolul beadott kérvényét ne csak megértsek, de arra angol határozatot is hozzanak?

A fenebbi célból és ily, sőt az 1791-ki XX. törvényezikben is megszabott hatáskörrel mi éppen nem ellenezhetjük, hogy a jogosult nemzetiségek törvénybe czikkelyeztetésének, azon kikötéssel, hogy ezen nemzetiségek semmi oly előjoggal ne birjanak, mely más nemzetiségek fia egyéni jogát sértene; és ily jogosult nemzetiségeknek kell elismerni a Királyhágon inneni területen a fenne említett négy nemzetet.

A mióta az alkotmányos irány kezdett visszahelyeződni, a kormányzás Erdélyben ezen tekinteteket szemelőtt is tartotta, és nem hiszszük, hogy az, egyik nemzetiségnek is irigységét vagy aggodalmát keltette volna fel. Igen nyugodott lélekkel nézzük végig, a mint a hivatalos hirdetések minden nemzetiség nyelvén adatnak közre, az 1861-iki alkotmányos tisztviselők még a székelyföldön is adtak ki román kérelmekre román válaszokat. A vármegyékben magyar s román nyelven egyaránt folyt a tanácskozás a jegyzőkönyvek vegyes nyelven vitettek a nélkül, hogy a ta-

nácskozás fenakadt, vagy a kezelésben valami zavar állott volna elő.

Ezen oly kényesnek látszó kérdés gyakorlatilag már is meg van oldva, sokkal inkább nálunk, mint bárhol a közös birodalomban, habár köztünk a nemzetiségek kölcsönös egyetértésének alkalmi és eszközei még igen-igen hiányoznak. A kormány köztünk köztünk folyó alkotmányos viszály miatt, mi különböz nemzetiségek annál ritkábban érintkezhetünk, miért nem volt együttes, közéleti mulja az újabb nemzedéknek, melynek következménye lehetne a socialis együtt-létel. Továbbá a román nyelv most alakult, a falusi román nép az irodalmat nem érti, s nem azon magyar, ki a köznép nyelvét igen jól beszéli. Fő oka az, hogy a tanulmányozásra szükséges könyvek, szótárak stb. hiányoznak.

Czikksorozatunk elméletére nézve azon elvet mondtunk ki első cikkünkben, miképp „a nemzetiségi eszme azonnal igazságtalan, mielőtt az egyéni jogegyenlőség eszméjét sérti, míg másrésről az egyéni jogegyenlőség nem vívmány ott, hol az csak egy sofismává válik a végett, hogy kevesebb befolyással bíró nemzetiségek minden érvényekből kiforgatásának.”

A nemzetiségi eszmének lehető elfogadása mellett a határvonalakat igyekeztünk kikeresni, melyek a főnebbi alternatíváktól megmenthetnek, igyekeztünk kimutatni, mennyi részben kiegyeztethető a nemzetiségi jog az egyéni joggal?

Nem akartunk bemenni azon viszonyok tárgyalására, melyek államéletünk természeténél fogva a külön nemzetiségek érdekeire befolyással lehetnek. Ezen tárgy igen kényes, s a mostani alkotmányos kérdésekbe vág.

E részben csak is röviden annyit említettünk meg, hogy az osztrák birodalomban vannak állam-alapítványok, intézetek, akademiák, vallások, sőt kereskedelmi testületek is, nevélt és humanisticus intézetek, melyek az állam által és a germán nemzetiség előnyére dotáltaknak.

A magyar királyságban az intézetek közadakozás és részvény útján létesítettek, a tanintézetek az illető vallásfelekezetek által alapítottak, s részünkről azt hisszük legjobb is az, ha az állam egyik nemzetiséget is a másik érdekében nem adóztatja, ha csak oda fordít közsegelet, hol oly intézményről van szó, a mely minden nemzetiséget egyaránt illet, a minők a vasutak s az államgazdaság más általános tárgyai, a többi pedig bizza az illető nemzetiségekre, s a mennyiben országra ható közintézetekről van szó, az illető országokra.

Ellenben tér és alkalom kell arra, hogy minden nemzetiség saját eszközeivel s saját felfogása szerint fejtesse magát ugy a szelenni, mint az anyagi téren. E célra mi a társulati szellem képessége mellett, mult intézményünk alapján a megyéknek egymással, és a kormányzati érintkezésében látunk kedvező közvetítőt, melynek sikerét a királyság törvényhozási és közkormányzati egysége képes csupán biztosítani.

Midőn a jelentéktelenebb számú nemzetiségeknek azon jogát, mely nyelvüknek a közgazdaság s törvényhozás téreni használatát biztosíthatná, gyakorlatiatlannak látjuk, másrészt teljes lelkünkkel pártoljuk az oly intévényt, a mely az ily kis nemzetiségnek is eo facto a közügyekben való befolyását tetleg biztosítja. Ily intézmény volt p. o. az erdélyi örményekre nézve, hogy Erzsébetváros és Szamosújvár a közös országgyűlésen képviselői joggal láttattak el. Hasonló szellemi intézmények bizonynyal megnyugtathatják az apróbb

nemzetiségeket, melyeknek csekély száma országos vagy tartományi érvényt nem igényelhet.

Es ezzel elmondottuk eszménket általánosanabb vonásokban, a részleteket könnyen meglehetne állítani, ha a fővonásokban e fontos kérdés tényezői közös megállapodásra jutnának.

„Elv és előítélet.”

A magyar nemzeti műveltség azon körének, a hol „Saphira” czimű regényemmel, s „Parlagi rózsák” czimű alatt megjelent beszélyeimmel irodalmi törekvéseim irányában némi bizalmat voltam szerencsés ébresztetni, egész tisztelettel jelentem, hogy a fenebbi czim alatt Pesten egy újabb munkámat szándékozom sajtó alá bocsátani.

Nem pusztá dícsvágyból s nem haszonlétségből, hanem mert — ugy hiszem — jó irányu munkácska, ajánlom a magyar olvasó közönség figyelmébe.

Ez egy kis regény a magyar socialpolitikai élet köréből. A lehető legkisebb félreértés megelőzése végett azonban kijelentem, hogy a világot sem politikai regény; hanemhát a magyar társadalom végre is alkotmányos intézményeinek, politikai érdekeink és küzdelmeink befolyása alatt fejlődő oda, a hol ma áll, a magyar életről nem lehet beszélni politikai eszmék teljes mellőzésével; hisz azok egészen áthatották életünket, ugyszólván társadalmiakká váltak, s én e regénykét egyenesen a mi sajátlagos magyar életünkkel írtam vagy legalább akartam írni.

Művem értékét nem határozhatom meg, nem dicserhetem, nem ajánlgathatom igen egyszerű okból, mivel — magam vagyok szerzője.

Annai bizonyos, hogy a pusztá mulattatásnál komolyabb célból írtam, azon törekvéssel, hogy egy lehetőleg vonzó elbeszélés folyamán az olvasóval együtt evezze, néhány korszerű eszmét merítsek fel, a melyek a mi társadalmi életünkben uralkodó némely jobb vagy balfogalmak, elvek és előítéletek felett némi elmélkedésre, némi megfontolásra, tán egy kis jobbulásra vezethetnek.

Megvallom: készen vagyok rá, hogy már magában a czim által is sejtetett eszmekör szétzúródása nem mindenkinek fog tetszeni, azoknak legalább nem, a kikre Üdvöztünk ama szavai találnak: „látván nem látnak, hallván nem hallanak, sem értenek.”

Nem tehetek róla!

Az ő-világ érzékapui bezárultak megettünk 1848-ban. Itt állunk egy más világ előcsarnokában, s számot kell vetni magunkkal és a viszonyokkal. A régi rozsdá, régi penész (politika, társadalom, gazdaság stb. terén egyiránt) mit sem ér. Veregessük le magunkról, ha maradt volna még, mert az meg nem tart, sőt megemész!

Mit sem tanult az e tanulságos korban, a ki annyit se lát, hogy társadalmunkban más eszmék uralkodtak 1848-ig, meg mások törnek ma ellenállhatatlanul uralomra.

Ó eszmék és új eszmék tehát!

S valjon egy általában egyeztetetlenek-e, valjon nem lehetne-e azokat kiegyenlíteni, megtartván a multból azt, a mi jó s még illeszthető, eldobván azt, a mi haszntalan, nevetséges vagy éppen veszedelmes!

Ez a kérdés! s a felelet?...

Talán van egy középtut az odvas conservatismus és a mindent felforgató radicalismus közt; a békés haladás útja, mely — hitem szerint — egyszerűs mind a legeszeleyesebb társadalom politikai vezérelve, nekünk magyaroknak legalább az, mert minden más: végleteken koptatja nemzeti élet-erőnk!

Foglalkozunk e kérdéssel a szépirodalom terén is, melynek a pusztá mulattatásnál komolyabb célja is kell, hogy legyen.

Imé regénykém alapszámja, s ha kísérletem méltányolattik, e nemben és módorban meg többet s tán még kimerítőbbet nyújtani szándékozom, ezen alapigéket tartva szem előtt: „Van még idő a balirányok elejét venni — sok azonban már nincs!” és „saját szemével s nem a máséval lát a független!” Mely értelmű mondatok, Széchenyi mondatai.

A mit ez alkalommal nyújtok csak egyszerű kép, egy kis rajz életünkkel; ismeretes alakok, a kik jönnek, mennek társadalmunk-

ban, s ha bensőleg vizsgáljuk, mindnyájan egy-egy eszmét vagy éppen kort képviselnek; viszonyok, a melyekben benneélünk föltétlen hódolattal vagy önállólal, ha t. i. észlelve élünk, a mi erkölcsi függetlenségre vezet; egy kis párhuzam a „nagy világ” és a „kis világ”, a világpolgáriás szellem és ama moralis köz, melyet a régi magyar házi erények alkottak stb. Részletekben ismertetésbe nem bocsátkozhatom, legfőkébb a „gyengébbek kedviért” még annyit tehetnék hozzá, hogy minden bizonynyal — házássággal végződik.

A megrendelési íveket éppen most bocsátom ki, s miután nem rendelkeztem azon terjesztési eszközökkel, mint a kiadók, egész bizalommal felkérem a lelkesebbek szives közrehatását e mű megjelenhetése érdekében.

Halmágyi Sándor.

A szász egyetem felirata,

(melyben a birodalom többi részeiben érvényes több törvénynek a királyföldre alkalmazása kéretik.)

Fülség! Legkegyelmesebb urunk, császáruk! A brassói ipar- és kereskedelmikamara üléseiben már többször mutatták fel azon határozatokat, miket a kiegyezkedési eljárásról behozott 1859-iki törvény a hitelre s a fizetés-képtelen kereskedők és műiparosok hitelezőire nézve okozott, indítvány is tétetett az erre vonatkozó határozatok változtatására nézve.

A kamarának el kelle ismernie ezen panaszkot teljes alaposagot; azonban minden ezen akadály elhárítását célzó indítványt ekkor az okból tett félre, mert az anyagi jognak Erdély és az osztrák összmönarchia többi részei közt, melyekkel mi annyi sok szilárd kötelek által vagyunk összekötve, Fülséged legmagasb elhatározásai által határozottan érvénybe tartott egységet éppen ezen, a kereskedelmet érdeklő téren a legkevésbé kívánta megzavarni!

Miután azonban most a szorosabb birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokra nézve a kiegyezkedési eljárás alkotmányos uton megváltoztatott, a kamara ugyan azon okból, mely ezen törvénynek Erdélyre nézve való megváltoztatásának kívánatától visszatarthatott, ösztönözve érzi most magát a következő indítvány-tételre:

hogy az 1862 december 17-diki törvény, mely az ugynevezett német-szláv tartományokra nézve érvényes, s mely által a bejegyzett kereskedők- és műiparosokra vonatkozó kiegyezkedési eljárások s fizetés-felfüggesztések iránt hozott szabályok megállítottak s részben megváltoztatnak, a szász nemzet egyeteme által minden változtatás nélkül elfogadtatván, azoknak legmagasabb császári megerősítése mielőbb eszközöltessek.

Egy oly illetékes részről kimondott, sürgető kívánattal szemben a nemzeti egyetem nem habozott a behozatalra ajánlott törvényt szorgos vizsgálat alá venni.

Ezen a korábbi szabályoknak az újabb törvényekkel összehasonlításán nyugvó vizsgálat eredménye határozottan az új törvény előnyét kellett hogy kiűssen, miután tetleg egy nézet uralkodik arra nézve, hogy a korábbi, Erdélyben most is fenálló 1859-diki kiegyezkedési eljárás a hitelezők részére a csalásig igazságtalanul előnykeresés lehetőségeinek ajtót, kaput nyit, míg az 1862 dec. 17-diki törvény, a mennyiben az egyezkedés célja megengedheti, a hitelezőt lehetőleg védi, a nélkül, hogy az adóst egészen és örökre megrontana.

Ha mindjárt e két törvény, a régebbi és az újabb egyiránt, természetükkel fogva nem éppen alkalmasok is a hitel emelni, mert minden ily kiegyezkedés alapfeltétele a hiteladó károsodása, mindazonáltal a hitel, hogy az eddigi eljárás, mely a hitelezőt majdnem otlatom nélkül az adós csalárságának áldozatává ejtje, számos eljlesztő példával a hitelt egyenest gyökerében ásta alá.

Ezen szomorú helyzetben van Erdély, midőn az 1859-i egyezkedési eljárás káros hatásait annál érzékenyebben sínlyi, mivel a felsőbb koronaországok, melyeknek hiteléhez van kényszerűleg (noth-gedrunge) utasítva e pénzszerény ország, egy hasonlíthatlanul jobb törvényt élveznek.

Nem tagadható ugyan, hogy gyökeres gyógyszer csak egy új, a jelen kívánalmainak megfelelő csöndtartásban lenne felta-

lálható; miután azonban egy ily törvény szoros kapcsolatban áll az összes polgári jogélet terén előkészítő gyökeres reformokkal s a fenálló kiegyezkedési eljárás naponta mind inkább feltűnő hiányai elleni gyors előintézkedések szükségessége általánosan érzett és elismert dolog, Felséged leghűbb és leghódolabb nemzetének egyeteme egy pillanatra se habozott, a brassói kereskedelmi és iparkamara alapos kívánságának megfelelően, a nemzet képviselői következő határozatban állapodván meg, miszerint:

„a nemzeti gyűlés önhatározási jogának gyakorlatában kérsék a kiegyezkedési eljárást illetőleg 1862 december 17-én hozott törvénynek (B. T. L. 97 sz. 4762) a szász föld területére is leendő legmagasabb szentesítése.”

Kötelességünk lévén, hogy mint törvényhozó gyűlés a viszonyok összesége szem előtt tartásuk, a nemzet egyeteme, miután amaz első határozatot hozta, szükségképp azon kérdést volt kénytelen feltenni, vajlon nincsenek-e még más, az osztrák birodalmi tanács tanácskozásaihoz származott osztrák törvények is, a melyeknek behozatalát óhajtani a szász székek és vidékek népességének épp oly teljes, sőt tán még alaposabb oka lehet, miután az egyezkedési eljárás javított szabályai csak e pillanatra szolgáló segédeszközök gyanánt tekinthetők és magasabb s általánosabb érdekkel és kívánalmakkal léteznek állandólag, melyek hasonló törvények elfogadása által épp oly könnyen kielégíthetők.

Ugyanis a brassói keresk. és iparkamara óhajtsával legszorosabb kapcsolatban áll a kereskedelmi törvénykönyv behozatala iránti törvény, mely szintén 1862 dec. 17-én becsatoltatott ki, s a szűkebb Reichsrathban képviselt királyi-ságok- és országokra nézve 1863 január 3-án kihirdetett.

Felhíva, az erdélyi udv. kir. magas kancellária rendelete folytán, miszerint ezen törvénykönyvre nézve véleményét terjeszse fel, a többször említett brassói keresk. és iparkamara egy 1862 máj. 3-án kelt véleményes tudósításban határozottan odanyilatkozott, hogy az előtte akkor még csak tervben állott kereskedelmi jognak Erdélyre nézve is leendő behozatala ellen csak akkor szavazhatna, ha ez országot „khinai fallal” körülvenni és a többi osztrák tartományokkal, valamint Németországgal való közlekedéstől óvni akarná, oly törekvés, a melyre nem gondol, nem is fog gondolni soha; mely alkalommal a kamara még azt is nyomatékosan kimondja, hogy „egy ily fontos, a kereskedelmi életbe oly mélyenható kérdés tárgyalásánál, távol minden politikai és nemzetiségi rokon- vagy ellen-szenvtől, az elfogulatlanul el kell fogadnia a jót, bár honnan nyújtassék is az neki.

A mint a következők házában bizottsága jelenléte, ezen törvény feladata, hogy hetvenöt millió ember törvénykönyvévé váljék, minélgyorabb egy ily törvény nagy megmértéden hordereje

a kereskedelem- és közlekedésre nézve nem ismerhető félre.

Tekintetbe véve tehát azon elvitázhatlan előnyöket, a melyek a kereskedelem és közlekedés terén egy közös törvényhozástól a népre nézve származnának, Felséged leghűbb szász nemzeti universitása azt is meghatározta, hogy:

„az 1862 dec. 17-i általános kereskedelmi törvénykönyvnek (B. T. L. Nr. 1. 1863) is a szász föld területére nézve leendő legmagasabb szentesítése azon legalázatosabb hozzáadással kérsék, hogy az illető helyekre még némely egyes, a még Erdélyben hatályban levő polgári perrendtartás és jurisdictio-normra vonatkozó hivatkozások illeszthetessenek be.

Azonban Felséged a magas osztrák Reichsrath két házának indítványa és jóváhagyása folytán, még néhány más igen fontos törvényt erősített meg, melyeknek a szász földre nézve leendő kiterjesztése szintén sürgetőleg óhajlandó; ezek:

a) az 1862 oct. 27-i törvény (B. T. L. 87. 1862) a személyes szabadság oltalmát illetőleg;

b) az 1862 oct. 27-i törvény (B. T. L. 88. 1862) a házi jog oltalmát illetőleg;

c) az 1862 dec. 17-i sajtótörvény (B. T. L. 6. 1863);

d) az 1862 dec. 17-i törv. (B. T. L. 7. 1863) a sajtóügyekbeni eljárást illetőleg;

e) az 1862 dec. 17-i törv. (B. T. L. 8. 1863) az általános és katonai törvény némely kiegészítését illetőleg.

Mind ezen törvények alkotása a birodalom politikai újbólalakulása folytán benső szükségéből származott.

Ezek az osztrák alkotmányos élet első gyümölcsei, jellemző vonásai a birodalmi államnak, mely a jólételemzett szabadságra nézve káros intézményeket nem szenvedhet meg, sőt feladata alkotmányos törvényhozás útján továbbfejleszteni az alkotmányt, azt biztosítókkal védeni és valósággá tenni.

(Vége következik.)

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Zilah, martius hónap.

Szűnnitűs gondok emésztének a husvéti prédicatio és ezen levél megírása végett. Oh én szegény vidéki levelező honnan kaptam eszmét? eszmét? kell is nekem eszme, csak tárgy, azaz esemény, elég a nekem, a már kaptam.

Ezen a héten, (melynek utolsó napján írom e levelet) ment végbe a sorozás Zilahon (Tasnád) és Szilágy-Csehn a múlt héten.) Ez a háromjárás, azaz Közép-Szolnok megye tartozott 285 ujonczot állítai, tavalyi restantia is volt vagy 30, körülbelül 400 lélekre esett egy ujoncz, Zilahot kivánatott 10 ujoncz, (6000 lélektől) állított egyszor Zilah 4-et. S megtörtént, nagyobbacska falvak állítottak 7-8-9-10-et, sőt még kicsiny faluk is adtak 3-4-et, p. o. Szilágy-Szegeen legfeljebb 250 lélek van, s adott 3 ujonczot. Na de az tudva van, hogy a falusi

munkás mindég erőteljesebb, mint a városi mester s többféle ember. A mesterség elhuzza az embert. Egyik gör behátú, másik szűk melyű, tűzők vállú, stb. Egy tárgy már lejárt következik a második:

Ezen a héten (de az egész héten) volt a Szilágy-Szolnoki egyházmegyei részleti zsinat, s egyszersmind tanítói értekezlet is. Felosztották az egész egyházmegyét 8 kerületre, annak egy-egy pap élnöke tette; Meghatározottak, hogy egy-egy kerület tanítói minden három hónapban összegyűljenek, tanácskozzanak a tanításról, s oszoljanak el. A többit tudja szerkesztő ur: rector elmozdítása, öreg s ifjú emberek való-perei, s házaspárak összeházasításából állott, a mik a jegyzőkönyvből mind kitűnnek, a mit tessen fel, ha Egerben vagy Zilahon szerkesztenék lapot, elejétől fogva mind végig közzé tennék, hozzávé a születetek és halottak névsorát, megtoldva a piaci árakkal, a hus és petrezselyem áraival. Az ujdonságot kálitánok a városi hírekkel, na már a milyenek nálunk vannak. Még a börtönt bál tehetnök, a bolti árakból, s öregasszonyok időjósait. De kérem, nehogy megröjgön valaki engem a most irottakról. Az csak „guny akart lenni” a vidéki lapok ellen, mint milyen volt p. o. a „Szathmári tárogató”, mely hetenként a körülfekvő falvak titéseit regisztrálta.

Az a hír (de igaz is), hogy a Szilágy-Szolnoki Casinót bezárták. Olyan formán beszéltek, hogy valaki aláírást indított, hogy azon egyént, a ki b. Josinezi megölése miatt befogatott, kezesség útján jelszót egy bizonyos ideig szabaddá ki, kik kezességnek ajánlkoznak irjána alá; azt hiszem, hogy ebből azt olvasták ki, hogy ez az aláírás legalább is a lengyelek javára volt indítva, miért is lett oly nagy kérdés belőle?

Füfűterez, mart. 18.

Örömrzét futja át keblemet, ha megfelelő jelenetekkel találkozik ez életben, ha azok erős bizodalmat nyújtanak nekem a felől, hogy a magyar nemzetnek a mint miúja van, épp úgy fog élni ő egy jobb jövőt! főképp, ha annak égbekiáltó szüksége, a nevelés el nem hanyagoltatik. Iten Hétfaluban is megkezdődött a papi vizsgálat február havában, a mit is minden öt évben februsznak nagyérdemű előjáróink a legfontosabban mindeneket számbavesznek, de hogy öt év alatt egyszer látogatnak meg, az már szokás a lutheránus egyházakban. Hétfaluban van 14 magyar iskola, minden iskolában van 120 gyermek, a kiket is tanít 2 kis pap, 9 rendes tanító és 3 segéd tanító, azaz oly falusi emberek, kik csak a falusi iskolát végeztek. Uram! itt anynyi a gyermek, mint a fűszál, s úgy termik elé az iskolába, mint ha ághgyekekől polyogna le. Fajdalom még is az egész Hétfaluból 3 gyermek tanul magyar iskolában, tán még anynyi sem németben. Így áll nálunk a nevelés, rendesen minden egyházban a vasárnapi iskola gyakoroltatik, a katekizmus tanítatik, minden

vasárnap mind a két nemen lévő ifjuságnak a tiszteletes urak által és az urnak bázát pontosan gyakorolják a hivek, de fajdalom nincs intelligenciának. Hétfaluban egyik falvát a Tatrang, a hol T. J. Jekész ur 12 rész-füvő-bangszer saját költségén vett, ugyan anynyi fiatal bántatott kótágyekek szerint a zenében, kik anynyira vitték szorgalmuk által a szépművészetben előhaladásokat, hogy lakodalmakban is a legkiegelítőbben szerepelnek. Bár más falvak is utánoznak a derék tatrangi példáját! hogy ha majd megtörténik, hogy sokat szenvedett nemzetünk visszakapja rég elmult jó kedvét, akkor a társas élet vigalmait magyar ifjuságunk huzhatná, velek együtt mi is élvezhessük örömmel, már egyszer valahára azt a várt jobb jövőt.

Egy pár szerencsétlen halál is történt febr. havában, egy oláh molnár-segédet a malomkerék feleavart, mely miatt szörnyű halált halt. Ezen szerencsétlenül kimúlt embertársnak végtiszteletére elment egy másik oláh gazda, ki is hazatérve leányát halva találta, mivel elévette atyja fegyverét és föbe lölte magát. Itt az oláh leányok nem mennek temetésre, úgy templomba se, míg asszonyokká nem lesznek, de oszlan kijárják az elmulasztottakat.

Tavaszi derületünk nagyon szép, a szántás javában foly, az adót fizetjük, kitől mint lehet. E hó utóján kevés pénz, nagy olosóság, csak a hus borsos, mivel a marha olosó, kóst elég és olosóbb, mint az őszszel volt, a törökbuza 2 frt. 40 kr. a hus fontja 14 kr. Egy szó mint száz rossz világ.

L. B. S.

D. Szent-Márton, mart. 14.

Ha az igazság, a mellőzött méltányosság, vagy éppen a lankadó honfi-buzgalom ébresztése érdekében történik felszólamlás, jöjjen az bár a legigénytelenebb helyről, mi azt mindig csak örömmel s elégtelenséggel vagyunk készek fogadni; de midőn az igazság fölfejtésének, a méltánytalanság megrovásának, vagy éppen a hazafias tettekhez buzdításnak ürügye alatt, az igazságtól eltérő valótlanosság, alaptalan vádlások, és a viszonyok egyoldalú birálatából eredő panaszokodás használtatik fel arra, hogy valakinek jelentőségét szerezzen, e fölött csak sajnálkozni tudunk.

Hogy sajnáljunk az ily szerű jelenségek fölött hírlapilag fejezzük ki, arra különös alkalmat szolgáltatott K... urnak D-Szent-Mártonból f. év február hó 14-ről keltezett, s a „K. Közlöny” febr. 26-ki számában megjelent cikke.

E cikket illetőleg, egyelőre is annyit jegyzünk meg, hogy ha K... ur egy kissé közelebbről kívánt volna társadalmi életünk fonákosságainak és közügyeink pangásában induló valódai okairól értesülni, s nem jó adag elfogultság és szenvedélyesség vezette volna tollát; egy talán nem is használt volna fel azt arra, hogy általa az albiralat, a nem indokolt sőt sértésvetés, s némi nem titkolható epés kifakadás hirdetője legyen.

K... ur idézett cikkének részleteire vo-

TÁRCZA.

AZ

ÍSZAKI FÉNY.

(Folytatás.)

— Nem tudom minő szándékkal kísért, ő igen udvarias és lekötözött volt mind végig irántam és én hi barátja leszek. Volt életemnek egy válságos szempillantása, midőn őt mentő szellememként tekinttem. Kétségbeesztő zavarom ama percében a háláérzés melege lángolt föl iránta szívemben. Midőn az egész világ iránt gyűlöletet érzék, egy lény volt, kihez a háláérzés szeretettel ragadtott. Ez Ozdy Vilmos vala. Őn felfoghatja mekkora szegény-érzet egy hölgyre nézve, ki főbb körökbe lépett föl, s legelső társasága alatt helyt maradni kénytelen. Mondhatja ezt gyöngeségnek, de a gyöngeség a társadalom, mely ezért az egyént kigunyolja. Nagynémnek önránti gyűlöletét ismervé, képzelheti, hogy azon perczben, mily lélekizgató észrevételekkel lőn fokozva megsegényítettésem kinérete. Nem volt egy gyökszal, melyhez fogantoztam azon hullám elöl, mely elnyelni fenyegetett. Akkor jött Ozdy, és engem kiragadtott az irtoztos helyzetből. Akkor jött gr. Hallay és mondá, hogy őn és Aranka egymás kedvéért maradtak hon. Ah őn engem így megvethetett, így megaláztatott egy hölgy miatt, kit szeret, s ki öntől bizonyosan nem kívánta, hogy belőlem csufot izzén. E lélek helyzetemben ellene szegülhettem-e, midőn Ozdy remegő kezemet megcsokolá. Oh e perczben lellem oly csodás érzések közt volt, hogy ha ő ott nyíltan kebelére ölel vala, akkor nem mondok ellent mérenyületnek. Ő e perczből reményeket teremtett magának. En nem tehettem róla.

— S hogy meg ne szegényítse — övé lett, Oh hány családi viszonyt igazoltak eképp! — szolt busan Gábor.

— Övé lett? Nem Gábor, nem lettem és soha sem leszek övé. Elkísért Vilmos falusi magányomba, együtt sétáltunk kertünk azon ösvényén, melyre talán őn is emlékezik meg. Megpillantám őstünk sirját, melynek rácsai közt virágaim nyíltak egykoron, s most asszu koróik busan emlékeztetnek a szívem elhagyottságára. A sir oly busan példázolja az élet hánykodó küzdelmeinek hiábanvalóságát, azon szempillantásban, midőn a testi megsemmisülésre s a földi élet végesetjére gondolunk, s a sötét sarcophagok mint az élet hiában valóságának bus hieroglifjai állanak előttünk, elzárhatjuk-e szívünkétől az őszinteséget, s nem szilárdulunk-e meg elhatározásainkban? En őszinte voltam Vilmos iránt. Ő is őszinte volt, többet mondott ki, mint a mi szóadásával öszszefért. Megígérte egykor Arankának, hogy bármint faggatásokra az őn és Aranka közti viszonyokról senkinek felvilágosításokat nem ad. Ő nem is adott ugyan egyenesb felvilágosítást, de adott szenvedőlegest. A kőszá hírek most állítak, majd későbbé vonták önnök Arankávali viszonyát; szemben némén gyakori gunyjaival némi elégteltel éreztem, midőn Vilmos eléggé sejtette velem, hogy ama viszony komoly; Aranka szép, jó, gazdag és előkelő, ki tagadhatná, hogy őn, édes Gábor, jól választott?

— És Vilmos sejtettette volna ilyesmit? Nem lehet Izidora, kegyed félreértette őt. Sokkal becsületesebb ember, hogy sem társánál szövetkezett volna azon szegénytelen eselszövénynek, mely kettőnknek gyanított hajloma ellen oly mesterséggel s anyyi sikerrel folyt. En Ozdy Arankát becsültem s szerettem, de szívemben hordom e medalliont s meghagytam, hogy koporsómban is szívemben legyen az. Azt hittem egykor, hogy hajlommal viseltetik irántam azon hölgy, ki ez enlényt, mely e medallionba van zárva, ápolta s leszakítva nekem adta, ígértém és esküvel fogadtam őt atyám sirjánál, hogy e hölgyet soha el nem felejtsem; ígértém és esküvel fogadtam fel magamban, hogy soha senkinek e hölgyen kívül

szermeli érzésemmel nem áldozok. Esküjét soha sem szegte meg egy becsületes széki főnemes. En Arankát csak mint barátomat szerettem, bensőséges és bizalmasan csak azután lettem vele, miután véletlen tudomásomra jött, hogy ő gróf Honti Kázmér jegyese!

— Gróf Honti Kázmér jegyese! Nagy ég most minden érték, értem Ozdy ki nem magyaráztott szavait. Gábor! boesássan meg nekem! — szolt Izidora, remegő kezekkel ragadta meg Gábor kezét.

— Miért boesássak meg kedves Izidora? — szolt Gábor, forrón szorítva két kezébe a hölgy remegő szep kezét, s hevülő arezezal s égő szemekkel eslengve a lány tekintetén.

— En őnt ártatlanul elkárhoztattam. Nem akartam hinni a világ sugdosását, hogy ön Arankához pártolt volna el: de midőn Vilmos kétes szava e rettentő vádat igazolta... akkor... akkor szívem elítélte őnt.

— És fájtna Izidorának e hír valósulása? kérdé hevülve Gábor.

— Fájtn! oh érzem mélyen fájtna! — szolt a hölgy s lobogó arezezal borult Gábor kebelére.

Ez átkarolta a hölgyet baljával, jobbajával pedig szőke fürtökkel gazdag fejét vonta kebelére, s márvány homlokának kiduzzadó kék erére szeretteles csókot ejtve szólt:

— Ha sírom felett poraimból valaha egy virág nyílik, az is csak úgy lesz boldog, ha kebleden hervadhat el, ki életemnél drágább vagy előttem.

— Oh ne hagyj el engem soha soha, és senkiért! susogá szenvedélytől a hölgy, föl nem emelve fejét kedvese kebeléről.

— Izidora! nem bírom meg e nagy boldogságot, mely engem oly véletlenül talált. Azt hittem el vesztél reám nézve, s el van jászva életem minden reménye! Nem élhetek nélkülöd anygalom! Nem tudok soha mátra gondolni csak reád. Légy hű hozzám az egekre eszedem. Senki sem fog inkább szeretni mint én!

E mámoros szempillantatból kűnn az ud-

varon keletkezett élénk láma riasztá föl fiatalunkat, kik azonnal az ablakhoz rohantak, mialatt madam Rossi Cordula is ledobta ijedve kezéből a kis festő ecsetet, melynek segélyét barna hajszálakból éppen egy sveiczi lak földézetét állítgatá össze s kiragadtatván tulvilági merengéséből, föltekinte a fölgúrandózt fiatalokra s nagy szórakozásból végre annyira tájékozva magát, miképp észrevette, hogy a zaj az udvar felől hallszik, maga is az ablakhoz sietett s annak fülkéjébe annyira betemette magát, miképp fiatalaink a másik fülkében egészen zavartalanul borulhattak egymás kebelére, miután meggyőződtek, hogy kűnn nincs semmi nagy veszély.

A kiabálás azonban folyvást folyt. Rinaldnak pajtán tartva volt egy istentelen bival bikája. Roppant erejű és nagyon dühös állat. Két lánczezel volt az a pajta eserni-oszlopaihoz kötéve, s csak a bérést fűrté maga körül. Most valami dolog miatt felbuzsult az erős állat szétlőtte lánczeit, kiűtötte vaskemény szarvaival a pajta ajtaját s nyargalva az udvaron felforgatá a mit előtalált, s azon tárgyak közt Gábor uti szekerét is.

— Látja látja Izidora, im a kaput kezdé verdesni.

— Látom, madam Cordula — szolt Izidora — pedig eddig látta, Gábor kebelére volt borulva. Egyikük sem képzelte, hogy ők anynyira szeretik egymást.

— Im atyád Spottal a feldühödött állat felé haladtak. Korán van még, ki nem tűnt dühét — szolt Gábor — s villámgyorsan kibontakozva kedves helyzetéből, kirohant a salomból.

— Ah Istennem! veszté talája atyámat s Gábor! — sikolta ijedten Izidora — s azon perczben kinévezett az ablakon és valóban az elyadult állat neki rohant Rinaldnak és Spottnak, miután a körlette futkorászó eselédesség egyrészt szétlőkdös. Rinald Spottal együtt hátráltak, s ha az erkély közszalaj mögé nem menekülnek, az eltiportatásnak leendettek kitéve.

— Puskát Spott! Lőjűk le — szolt Rinald.

(Folytatjuk.)

Napoleon herceg egyébiránt Wielopolski-tól is kapott levelet a beszédeiben előfordult sértések miatt, mely levélre a herceg a „Patrie” szerint igen hevesen felelt vissza, megmaradván mindazok mellett, miket a senatusban a marquis illetőleg mondott.

Párisból írják, hogy Franciaországnak a lengyel ügyben messze kiható céljai vannak, miket még jobban szem előtt tart, mint valaha, bár abban valami eredmény elérése csak diplomáciai uton mondatik elérhetőnek. — Oroszországtól Franciaország mind jobban távozik, s ha Budberg báró nem akar Napoleont hercegnek többé köszönni, másrészt a távolság Montebello herceg és Gortschakoff közt is jelentékenyen növekedett, s most a legnagyobb határozottsággal állítják, hogy a herceg nemcsak szabadságát nyer, de végkép el fogja hagyni szentpétervári követségi állomását.

Páris, márt. 29. A történyhozótest tegnap szavazta meg, 225 szóval 6 ellen, a 100,000 ujoncz állítását tárgyzó törvényt. Mgr. Baudry, perigueuxi érsek, tegnap reggel 4 1/2 órakor meghalt.

A chalonsi tábor vezénylő parancsnokául, a „France” szerint, Baraguey d'Hilliers van kijelölve, ki májusba megy oda.

A „France”-nak azon meglepő hírt írják Konstantinápolyból, hogy a nagyhatalmak képviselői meghívása folytán Abdul-Aziz szultán egyiptomi útja végetével, a bairami ünnepek után, Francia- és Angolországot is meglátogatná. April végén jöne Toulonba. — A szultán egy gőzyachton kívül 25000 legkötéltebb kiegészítést új karabint kapott ajándékban az egyiptomi királytól. E yachton fog utazni ő föléje.

Páris, márt. 30. A „Nation” így ír: „A lengyel ügy a diplomáciai térre ment át. Franciaország és Anglia már megegyeztek az elrendezésről. Valószínű, hogy Ausztria ugyanezen ut követésében nem fog késlekedni.

Olaszország. Victor Emmanuél az előbbi határozatok ellenére nem fog Nápolyba, hanem csak Florenzbe utazni.

Milanóból márcz 25-ről írják, hogy Lamarmora hírszerint egy csatát személyesen vezetett Benevento tartományban Paduli mellett a brigantik ellen, mely alkalommal ő bal válllapoczkáján megsebesített, törzsének ezredese pedig elfogatott.

Lamarmora tbk. hét brigantit lövetett fölé Nápolyban.

Rómából írják, hogy a pápa betegsége oly aggasztó, hogy a miatt kérte volna a francia császárnét, halassza el római útját.

Garibaldi betegségeiről egy Ouchigini által írt levél az eddigi hírekkel ellenkezőleg beszél s így hangzik: „A tábornok állapotáról csak jót mondhatok. Rheumája megszűnt s remélik, hogy az nem is jő újra vissza. A sebéből elválások lassankint még mindig tartanak, s tegnap egy elszenesedett, borsó nagyságú csontdarab jött ki, mi azon gyanura ad alkalmat, hogy ez türedeké azon csontoknak, melyek sokáig érintkezésben voltak a golyóval.”

Az „Augs. Allg. Ztg.”-nak írják Milanóból, hogy az osztrák kormány jól teszi, ha a velencei tartományban a legnagyobb éberséget gyakorolja, miután a mazzinisták és a működési párt fáradhatatlan azon munkálkodik, hogy egy szicíliai vecsernye felét idézzenek elő

mindaz ellen, a mi osztrák. E dolgot nem kell csak oly könnyűvé tenni! — jegyzi meg végül az idézett levelező.

A türini kormány neheztelését fejezte ki a cselekvőpártnak a svájci területi elágazása miatt, e párt ismét valamin töri a fejét. A szövetségi hatalom nyomozza ki és lépjen föl ellene. Ezt írják Bernbe márt. 31.

Németország. A „Köln. Z.” még mindig folytatja fölleplezéseit, mik a francziák császárnak a lengyelek felszabadítási terveire vonatkoznak; de ezen adatoknak még a szabadelvű porosz lapok sem hisznek, s kivált hogy a tuillériák kabinetje Lengyelországnak egy, Leuchtenberg alatti függetlenségét indítványozta volna a nagyhatalmak előtt.

Ausztriának a lengyel ügybeni állásáról a „Courrier du Dimanche” jellemzésül közli Metternich hercegnek kollégáival tartott beszédét; „Ausztria” — ugymond, mely Lengyelországot iránt nagy részvéttel viseltetik, mely azonban érdekeinek bonyolultsága miatt meg van kötve, minden kombinációba beleegyeznek, mely az európai béke fenntartására irányzódik, Ausztria ennyiben támogatást ígért volna Franciaországnak, valamint hogy a lengyelek iránti jóakarátát is kimutatta, midőn a menekült felkelőket otalmába vette.

A porosz alsóházban e hó 28-án a lengyelek interpellációt tettek az iránt, valjon a kormány azon elfogott lengyeleket, kik orosz alattvalók, szándékozik-e kiadni? Ezen interpelláció tárgyalása april 2-kára határozott volt.

Drezda, márt. 30. A mai „Drezn. Journ.” egy párisi levelezője kételkedik a „Köln. Ztg.”-nak a lengyel ügyre vonatkozó adatai felett, s így szól: „Bozontos, hogy Franciaország a Roussel-féle márt. 2-diki jegyzék értelmében lépéseket elutasította; Angliának és Ausztriának azonban új ajánlatokat tett az orosz kormány előtt leendő összes fellépésre.

Bécs, márt. 30. A „Wiener Ztg.” esti tapja megegyeztet az azon hírt, mintha a bécsi rendőrségi épületben 100 lengyel felkelő volna elszállásolva.

Orosz- és Lengyelország. Sz. Pétervárról márt. 21-ről írják, hogy Larochejaquelin és Laguerronier francia szenátoroknak a másodosztályú gyémántokba foglalt Wladimir-renddel való földiszittetését Konstantin nagyherceg távirati uton ajánlotta, s ezt a császár azonnal a rend kancelláriájához utasította, hogy jelentést tegyen, minek másnap kellett megtörténnie. E két szenátor ut alkalmasint a szenátusban tartott beszéde s politikájában tanúsított lengyelelles indulatáért tett érdemét e gyémántos rendjelekre.

Krakkóból írják, hogy ott e hó 27-dikén négy orosz rendőrségi ügynök elfogatott, kik demonstrációk kihívása által az osztrák kormányt alkalmatlanságot szereztek. Ezen alkalommal egy jól rendezett orosz rendőrtársaságnak jöttek nyomába, mely el van egész Galieziába terjedve.

Lembergől írják, hogy oda e hó 28-kán ismét vagy 40 bellebezett hoztak a Czechowski-féle hadtestből, kik közt alig van 30 évesnél idősebb.

A hivatalos „Dziennik”, mely szerint Cieskowski osztálya tökéletesen szétugrasztott, ezáltal ismét elvetette a sulykot, mert márt. 27-kéről azt írják a „Czas”-nak Dzialoszynból, hol ugyanazon napon tanyázott Cies-

kowski, hogy e hadtest, miután az oroszokat folytonos menetek által kifárasztá, s az őrséget Wielunban nyugtalanítá; végre Dzialoszynban a Wartánál tábornok lőtt, a nélkül, hogy az oroszok által háborgatott volna.

A Slezin mellett történt véres ütközetről, hol Mielencki osztálya vitélit viselte magát, s hol az oroszok igen érzékeny veszteséget szenvedtek, újabb tudósítások szerint a lengyelek nem 400 halottat, hanem sebesültekben és holtakban összesen csak 80 embert vesztek. Mielencki után a vezérseget Malezewski vette át. Azon hír, hogy Mielencki Gnesenbe sebei folytán meghalt, nem igaz; Mielencki még él s remény van hozzá, hogy nem sokára felépül; ugyasintén Callier nevű tiszt, ki szintén ekkor sebesült meg, javulóban van.

Lithániában a felkelés mindinkább vallási színezetet ölt magára, s e fordulathat az orosz kormány sokkal nagyobb nehézségekre fog találni, mint Lengyelországban, mivel ott a felkelőknek könnyen sikerülhet a népet is a maguk részére hódíthatniok.

Varsóból írják, hogy nagy készülődések folynak, miket a földbástyák kijávitásával kezdettek meg.

Podlachiában szerencsésen harezolnak a felkelők és Stanislawowban hír szerint 140 orosz esett volna el.

A „N. Nachrichten” márt. 31-diki száma szerint pétérvári levelek a kedélyek nagy izgatottságáról tudósítanak Moszkában és Pétervártól, hol a zűrzavar és fejtelenség a kormánykörökben tetőpontot értek volna.

Lemberg, márt. 30. Rzewuski tábornok tegnapelőtt megint átkelt a Bugon, hogy Volhyniában működjék.

Lemberg, márt. 31. Lewandowski fogolyjátétele megvalósul. Hír szerint Wierzbicki vezérlete alatt lengyel legio vonult be Tultschából Podoliába.

Belgium. Brüsszel, márt. 27. A kamara mai ülésében, a vasut- és postaiügy tárgyalásánál, Dumortier panaszt tett a levelek kezelése iránt, s azon hallatlan vádat emelte, hogy ő több német és angol lapban olvasta, miszerint Belgiumban is létezik azon u. n. „fekete kabinet”, melyben a külföldi levelezések megvizsgálatnak. A miniszter a kormány nevében nyomatékkal utasítja vissza ezen igaztalan vádat.

Görögország. Athéne, márt. 30. A nemzetgyűlés ma egyhangulag megválasztá Holstein Vilmos herceget I-ső György név alatt királynak.

Spanyolország. Madrid, márt. 3. Cuba partján még folyvást nagyban tűzik a rabszolgá kereskedést. A „Naton” szerint, Havannából két úr jött Nápolyba, hogy ott több hajóteher-nyí szeresen elhelyezéséről gondoskodjék. A kormány lépéseket tett e hajók üldöztesére iránt.

Madridban gyűlés volt Olozaganál, hol a mostani helyébe egy progressista miniszteriumot alkottak össze terben. Prim tbk. nincs a névsorban.

Ujabbak. A „Times” írja: Tegnap (márt. 28.) este kimondá Palmerston, hogy Lengyelország ügye a legbiztosabb folyamathoz van a bécsi szerződést aláírt hatalmak közt. Anglia és Franciaország komolyan veszik a dolgot. Ha a francia császár tán konservatívnak mutatkozik, csak népe elszántságát akarja

próbára tenni, Angliában csak egy óhajítás él: hogy Lengyelország, ha nem is régi teljes függetlenségét önálló királlyal, legalább alkotmányát visszakapja. Svéd-, Spanyol- és Portugall-országok e mellett lesznek. Ausztria is leráz minden részességet Oroszországgal. Így remélhető, hogy Lengyelország ügye akár confentiaia, akár congressus utján rövid időn elintéztetik.

— Visconti-Venosta, az új külügyminister igen jó benyomást tett első beszédével a képviselőházban. Kijelenté, hogy Olaszország a lengyel ügyben a nyugati hatalmakhoz csatlakozott s éppen nem titkolja el lengyel rokonszenvét Oroszország előtt.

— Turin, márt. 30. A kamara a külügyministerium költségvetését elfogadta. Egy bizonyos nevezetett ki, mely elfogadja a brigantisi bizottmány előadja jelentését. A kamara husvét utánig elnapolta magát.

— A „Journal des Debats” turini levelezője Garibaldi sebére vonatkozólag írja, hogy az már majdnem teljesen begyógyult; de ezt elővigyázathoz most még nyitva hagyják az orvosok. Most már senki sem kételkedik azon, hogy a tábornok két hó múlva lovagolhat is.

— Krakkó, márt. 31. A lublini kormányzóságban Praczill vezérlete alatt egy új felkelőcsapat tünt fel. Varsóban számos elfogatás történt. A veszélyesen megsebesített Mielencki már javulóban van.

— A varsói távirat azon hire, hogy Lewandowski elfogatott, csapata pedig szétveretett, nem valószínű.

Legujabb. A „Botschafter” egy cikket hoz, a mely egész hadizenet a magyar politikai törekvések ellen s egyszersmind törekede azon haditernek, melylyel a februári státá diadalhoz jutni akarnak. E lap mindenekelőtt hirdeti, hogy gróf Apponyi többé nem országbíró, s hogy az erdélyi országgyűlés egybehívása közvetlenül a küszöbön áll s a császár resolutiójának közzétételét minden órára várják. Azt mondja a „Botschafter”, hogy a pesti demonstratio (Deák Ferencznél) kérdés volt a kormány erejéhez, hatalmához és következtetéséhez, s a fenemlített dolgok felelet ama kérdésre. Ezután azzal vigasztalja magát a bécsi lap, hogy a magyar népfaj, és az ország nem azonos fogalom, és a polgári és a nem magyar elemek nem fogják visszautasítani a kormányzásban őket illető részese-dest. Sokat mond még a „Botschafter”, de elég ennyi is belőle ezuttal. Azt mondják, hogy gróf Eszterházi is visszalépnek.

Gabonaár Kolozsvárt Aprilis 2-án 1863.
(Bécsi mérője osztrák értéken.)

Tisztbúza 3 frt 10 kr. Elegybúza 2 frt 10 kr. Rozs 1 frt 80 kr. Árpa — frt — kr. Zab — frt 90 kr. Törökbuza 1 frt 40 kr. Pityóka — frt — kr. Marhahús 14 kr.

Bécsi börze Aprilis 2-án: Nemzeti kölcsön 81.25. 5% Metalliques 76.10. Bank-részevény 797. —. Hitel-részevény 206.50. Váltó Londonra 110.90. Ezüst 110. —. Arany 5.29.

Martius 31-én: Urbéri kárpótlási kötvény: Magyarországi 75.25. Erdélyi 72.25.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

Sz. 71. 1863.

Hirdetmény.

Torda-megyében kebelezett Egerbegy mező-városa limitált kocsmárlási jogát folyó hó április 25-től kezdve egy évre árendába kiadni szándékozik: e tárgyban 1863 április 12-én Egerbegyben a város iródjában árverés fog tartatni.

A kivenni szándékozik a kellő Vadiummal ellátva a kitűzött napra megjelenni felkérteknek.

A kiadási feltételek a város iródjában bár mikor megláthatók. (70) (2—2)

NEM HIVATALOS.

(69) **Nagy-Nyulason** Kolozsmegyében a birtokosságot külön illető, valamint a falu községével közös három havi kocsmárlási jog együtt, bárom vagy több évre is haszonbérbe kiadandó. Az árverezés történik helyben Nagy-Nyulason április 15-én délelőtt 10 órakor 1863.

(72) **Haszonbéri hirdetés.**

M. Légenbe 280, Petebe 15 hold belső, szántó, lapáló, pusztá szőlőkből álló, Légenben udvar-ház, jó gazdasági épületekkel, 7 curialista, és nagy kocsmabázzal Petebe 2 curialista, valami 300 véka ősz, és szűk séges tarasz vetésekkel, el látott birtok, minden órá 4 évre Cautionatus embernek haszonbérbe adandó. Értekezhetni levél által a moci postán, vagy személyesen Légenbe lakó tulajdonos LAZÁR JÁNOSsal.

(2—2) **STEIN JÁNOS**

erdélyi muzeum-egyleti könyvtárosnál

kaphatók:

Első Napoleon császár élete, a leg-hitelesebb kútfók után, 3. kiadás. Ára 2 frt.

Dr. Flamál Vilmos, a marhavész s annak oltása mint az egyedül biztos-szer, a marhavész szelidítésére végképeni ki-írtására. Ára 80 kr.

Ingyen tanító francia nyelv-mester. A francia nyelvet szintoly könnyen, mint alaposan megtanulni kívánó magyar ifjaknak ajánlja Brassai Sámuel. I. rész. Az alap- és bővített egyszerű mondat. (A Kékkönyvtár XIV. füzeté.) Ára 1 frt 60 kr.

Peltzmann Gregor, manuslo sacerdatum pro visitatione et provisione infirmorum, item supplicio afflictorum necnon sepultura mortuorum, Idiomatico hungarico, germanico, slavico et illyrico conoimatum. Ára 2 frt 20 kr.

Koppe F. G., a földmivelés és állattenyésztés, utmutatás a mezei gazdaság sikeres és minél több haszonnal üzésére. A hetedik kiadás után fordította Gálgyózy Károly, 3. magy. kiadás Ára 2 frt.

István Bácsi, ügyes Mari a kis konyhakertészné, vagyis alapos oktatás a zöldség-termesztésben. Ára 50 kr.

Ökröss Bálint, általános magyar törvénykezési eljárás peres és perenkívüli ügyekben, a legujabb törvényhozás szerint. Ára 5 frt.

(71) **Hirdetmény.**

A kolozsmonostori uradalmi kocsmákban az alólírott a következők szeszese italokat u. m.

36 fokú Szesz a 40 kr kupáját
18 „ „ a 20 „ „
finom minőségű Szilviorum a 48 „ „
Seprőlápka a 48 „ „
Köménymag rozsolis 32 „ „
Narancs rozsolis 32 „ „
Lengyel Rozsopchin 48 „ „
Fenyővíz 48 „ „

a legjobb s legfinomabb minőségben kisebb és nagyobb mértékben árulja s reményli hogy a t. cz. közönség pártfogását pontos szolgálata által kifogja érdemelni

WEINBERGER PÁL,
kolozsmonostori uradalmi haszonbérlelő.